

El Seminari Tridentí en els segles XVIII i XIX

El buit d'estudis universitaris a Vic, generat pel Decret de Nova Planta i pal·liat només parcialment pel Col·legi de Sant Andreu, dels jesuïtes, va fer que es donessin les condicions per a la creació del Seminari, realitzada finalment el 1749 pel bisbe Manuel Muñoz i Guil.

En no poder disposar de les dependències de l'antiga universitat, es va construir una nova edificació, fora muralles, a la manera d'un convent, al carrer dels Estudis. Aquesta ubicació duraria poc, ja que amb l'expulsió de la Companyia de Jesús dels territoris de la Monarquia hispànica l'any 1767, l'Ajuntament de la ciutat va negociar la permuta de l'edifici del Col·legi de Sant Andreu, al costat de l'església de San Just al carrer del mateix nom, amb el del Seminari.

Entre mitjan segle XVIII i la segona meitat del segle XIX el Seminari Tridentí esdevingué una institució clau de la ciutat, a més de significar un instrument d'irradiació cap al conjunt del país. Feia també una funció de suplència en el terreny formatiu i cultural, atès que la Universitat de Cervera quedava llunyana i mal comunicada per a la majoria de la població estudiantil catalana.

La presència del Seminari va enfortir les infraestructures culturals, a més de beneficiar la ciutat amb el dinamisme que li aportaven un creixent nombre d'estudiants i de professors. El caràcter levític i el predomini eclesiàstic atribuït a la ciutat, anomenada "ciutat dels sants", tenen en aquest moment la base històrica més forta.

A finals del segle XVIII, el Seminari de Vic va arribar a tenir un miler d'estudiants, que es reduïren a tres-cents a causa de les convulsions militars i polítiques de les primeres dècades del segle XIX. La renovació duta a terme pel bisbe Corcuera durant els anys trenta del segle dinovè va permetre assolir de nou la xifra de set-cents estudiants. En una ciutat de poc més de deu mil habitants, la presència de tants seminaristes amb els hàbits de capa i barret de copa alta, primer, i de sotana i barret de teula, després, en determinava la fesomia quotidiana i va donar lloc a la

típica i tòpica estampa de "l'Estudiant de Vic". Aquest personatge, que no necessàriament estudiava per capellà, residia en pensions o cases de la ciutat o de pagès on, a canvi de manutenció, feia de mestre i de mosso. El poeta Jacint Verdaguer fou un estudiant d'aquests. Molts eclesiàstics eminents passaren per aquest règim de vida i exerciren la seva influència en nombroses llars i masies de la Plana.

El Seminari va popularitzar la figura de «l'Estudiant de Vic» abillat amb capa i barret.

La creació de la Biblioteca Episcopal, oberta el 1806 pel bisbe Veyan, i formada amb els fons procedents de diverses institucions religioses i amb la donació del jesuïta vigatà Lluçà Gallissà, va dotar la ciutat d'una infraestructura cultural de primer ordre que transcendí el Seminari. A aquesta institució, Biblioteca i alhora Arxiu, es deu la formació de les successives generacions d'erudits, estudiosos i homes de ciència o de lletres vigatans. Per l'alçada intel·lectual i la influència destaca en la primera meitat del segle XIX la figura del filòsof Jaume Balmes.

Format al Seminari de Vic i doctorat a la Universitat de Cervera, va esdevenir un dels pensadors i activistes catòlics més sobresortints de l'època. És significatiu que la casa on morí, el Palau Bojons de Vic, és avui seu d'una facultat de la nova Universitat.

La desintegració de la Universitat de Cervera i l'obertura de la de Barcelona l'any 1842, va permetre que una part dels estudiants s'orientessin cap a la formació laica. A Vic, però, el pòsit formatiu i cultural del Seminari donava lloc al naixement de noves entitats i institucions que capitalitzaren la vida intel·lectual de la ciutat en el marc de la Renaixença.

A les darreries del segle XIX, tot i no minvar el nombre d'estudiants, el predomini dels plantejaments tradicionalistes carlins d'estudiants i professors va anar

recloent el Seminari cap a posicions pregressivament marginals respecte dels corrents dominants a Catalunya.